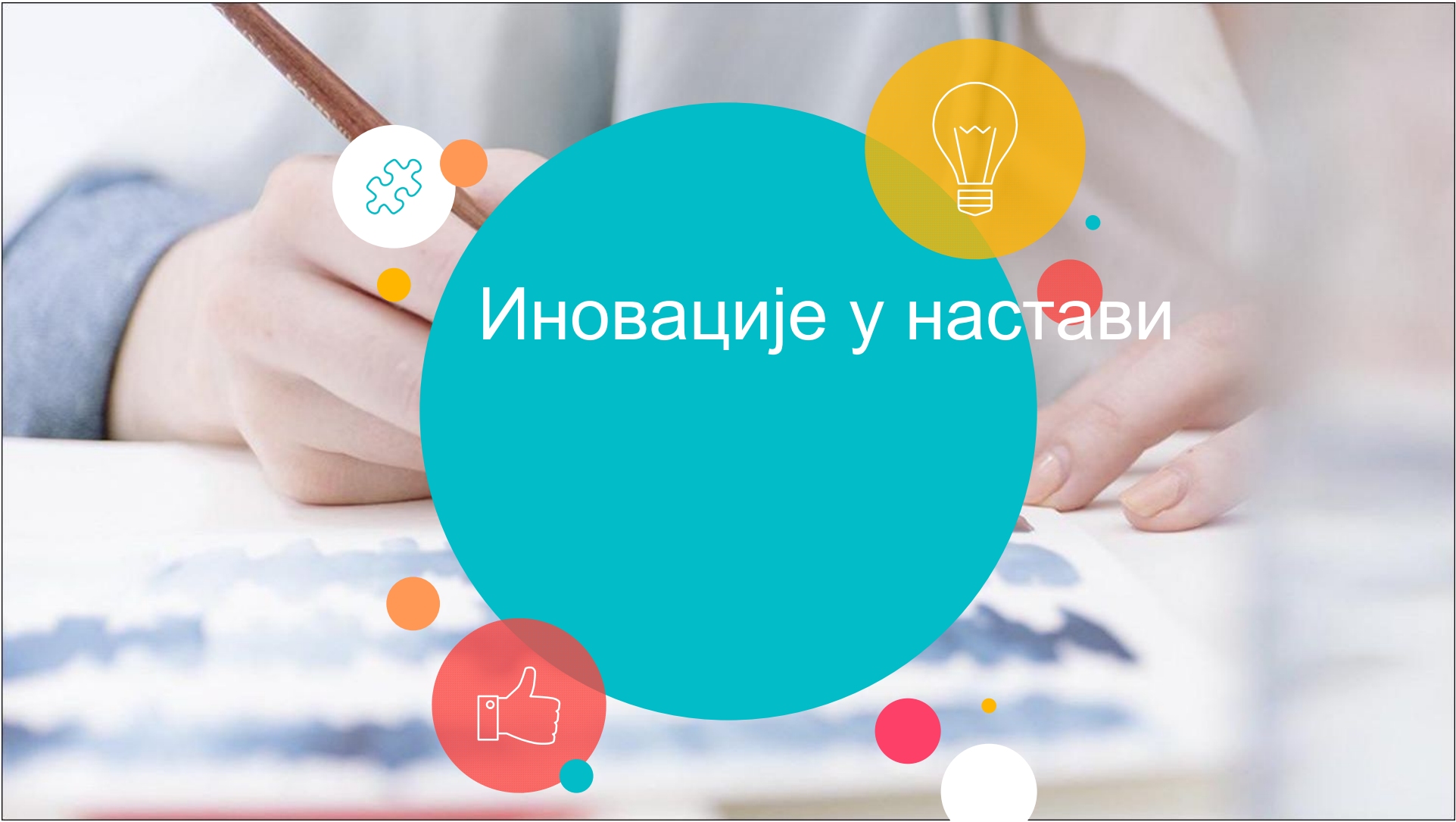
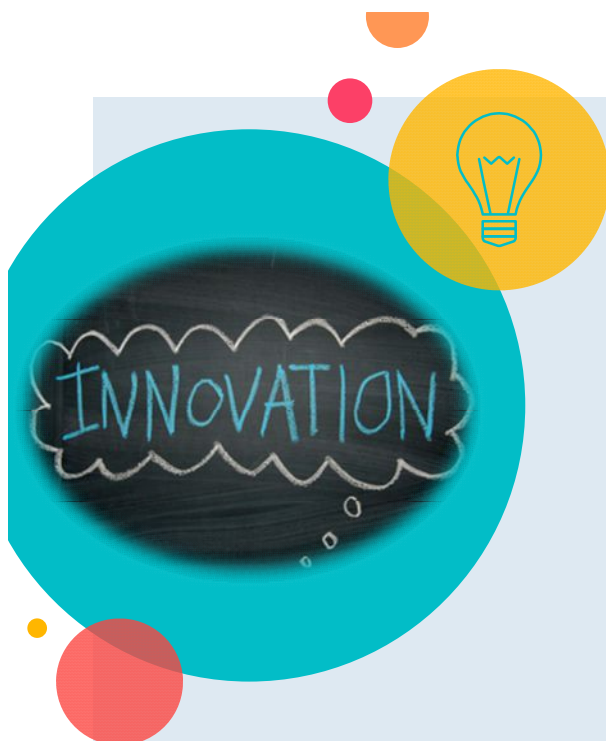
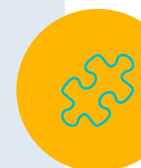

Иновације у настави

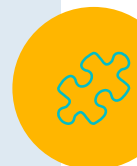
- Окружење у којем делује школа много се променило, а васпитно-образовни рад и даље тече по обрасцу Коменског који у наставну праксу уведен пре више од три века.
- Он знатно заостаје за могућностима које нуди савремени развој што школу обавезује да коренито мења и приступ раду и саму суштину наставног процеса.
- Под утицајем информационе технологије постепено се напушта традицијом укореењена парадигма Коменског. Она је у доба настанка била револуционаран корак у развоју школства, али су временом њене могућности до краја исцрпљене тако да је она у садашњим условима постала чинилац која ограничава остваривање савремене улоге школе.

4
○ У оваквим условима школа не може да остане традиционалном начину рада у коме су наставник и уџбеник једини извори информација. Улога информационог окружења постаје све битнија и значајнија. Велики део посла који је обављао наставник преузимају модерна средства за презентовање информација. Ученицима и наставницима, захваљујући модерним телекомуникационим средствима, омогућена је интеракција са базама богатим разноврсним информацијама веома удаљеним од њихове учионице или радне собе.

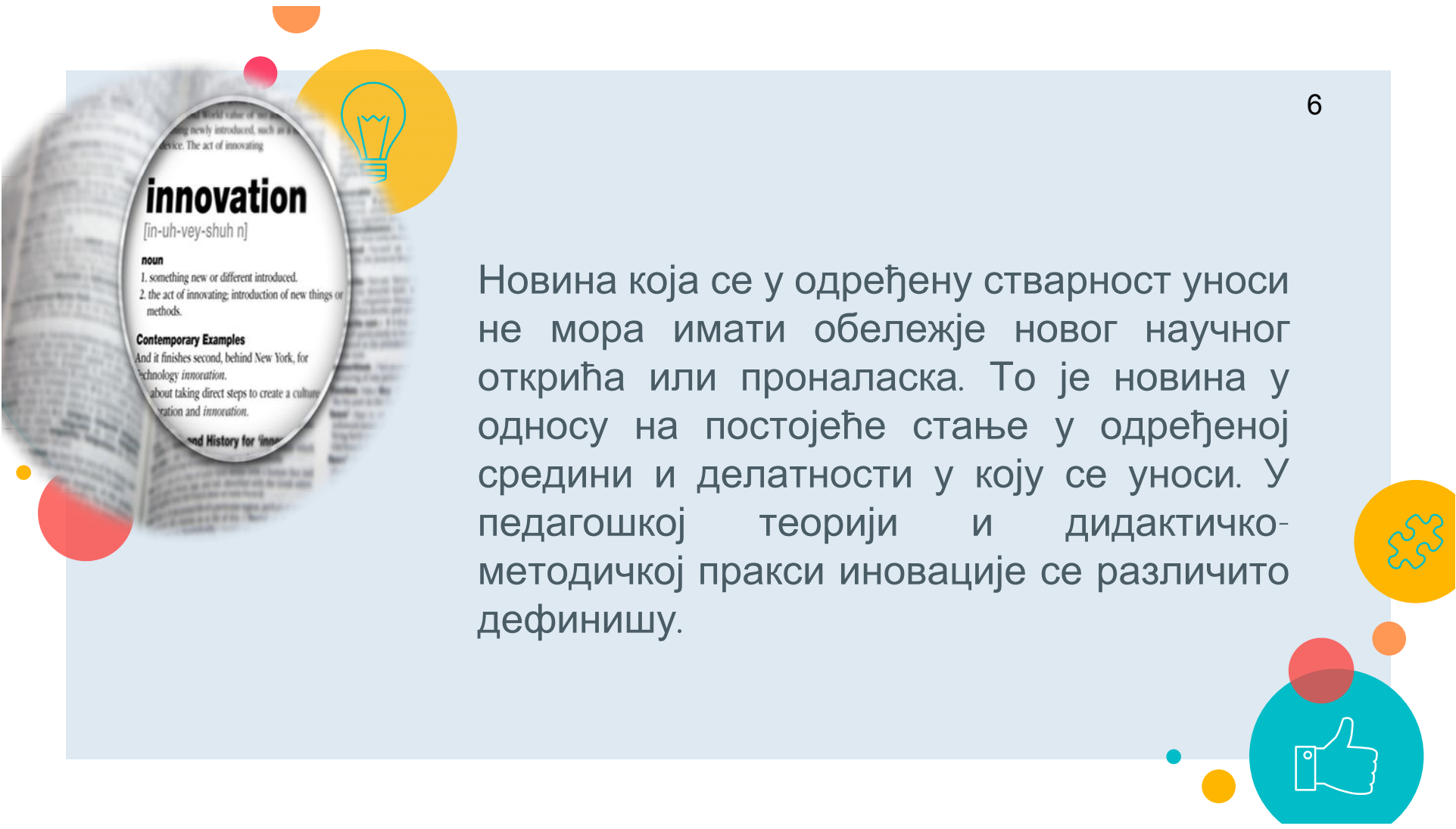
○ У свету, који се интензивно мења, осећа се потреба не само за новим квалитетом знања него и за променом његове структуре. Организација образовања мора да се мења, посебно садржаји и методе. Иновације су услов да школа не заостане иза друштвених и технолошких промена у стварности која

Термин **иновације** је латинског порекла и означава новину (novus – нов, inovatio – новина, мењање, иновирати – урадити нешто ново). Иновација у настави означава новину која се уноси у педагошку стварност. Сврха новине је да унапреди делатност у коју се уводи. Зато, у општем садржају појма иновација налази се и појам унапређивање, осавремењавање, модернизација, развој. Иновација је по своме квалитету увек прогресивна развојна промена. (Банђур, 2007: 103)

innovation

[in-uh-vey-shuh n]

noun

1. something new or different introduced.
2. the act of innovating; introduction of new things or methods.

Contemporary Examples

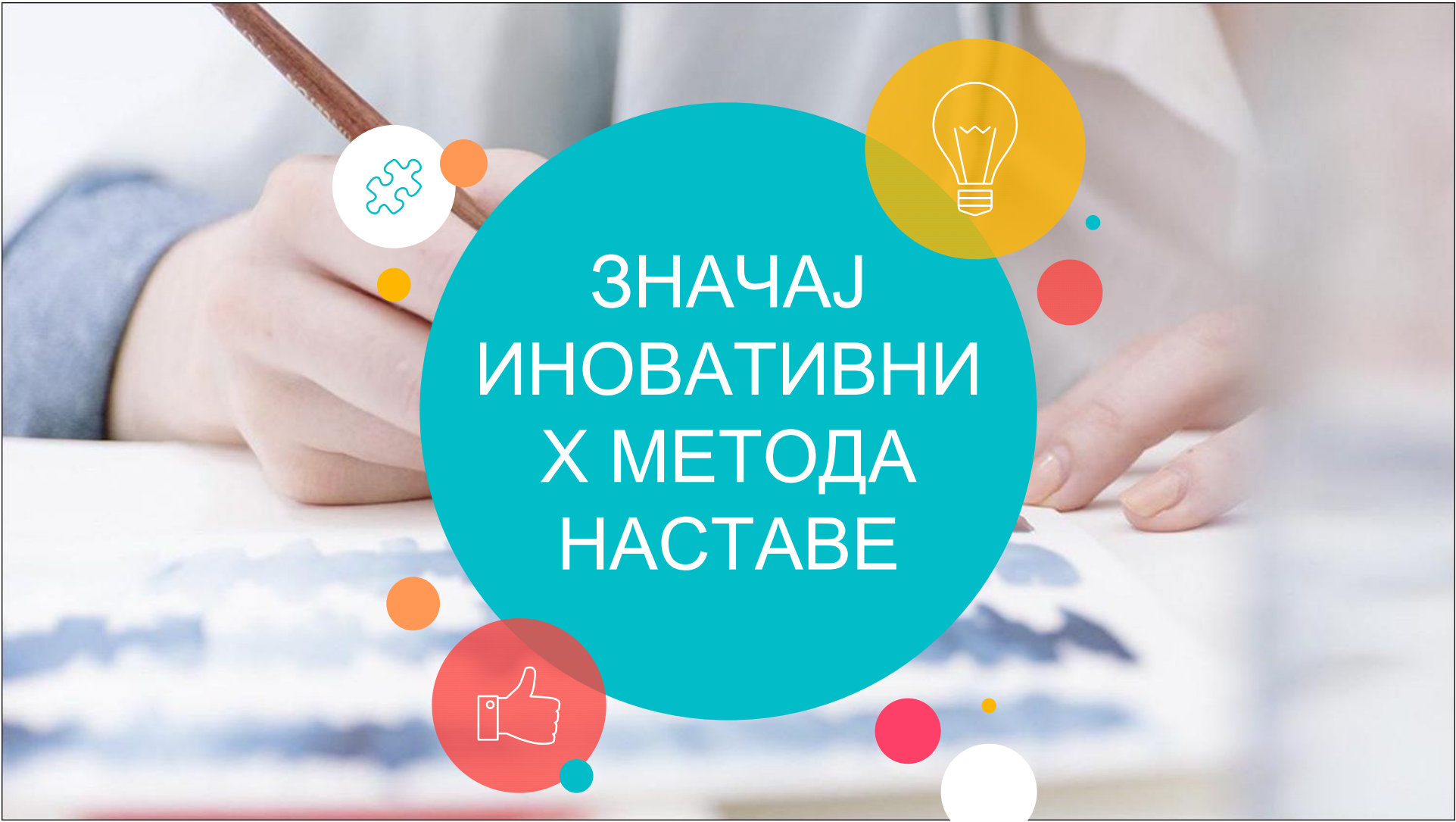
And it finishes second, behind New York, for technology innovation.
about taking direct steps to create a culture of innovation and innovation.

and History for 'innovation'

Новина која се у одређену стварност уноси не мора имати обележје новог научног открића или проналаска. То је новина у односу на постојеће стање у одређеној средини и делатности у коју се уноси. У педагошкој теорији и дидактичко-методичкој пракси иновације се различито дефинишу.

- У литератури се среће велико шаренило у класификовању иновација. Различити аутори полазе од различитих критеријума и на основу њих праве своје класификације. Класификација зависи од степена општости на основу кога се иновације разврставају.
- По најопштијем приступу, неки аутори деле иновације на **глобалне и парцијалне**, други разликују **духовне и материјалне**, трећи **системске и посебне**.
- Г. Тад их дели на **базичне и изведене**. Базичне су оне које служе као основа за даље промене у школи, а изведене оне које извиру из базичних.
- Г. Миаларе сврстава иновације у три категорије: **спонтане, контролисане и наметнуте**.

- **Спонтане** се појављују у непосредној пракси, **контролисане** су оне које надзиру научници и истраживачи, а **наметнуте** су оне које диктирају просветне власти и стручне установе.
- Д. Франковић каже да су **глобалне** иновације оне које се односе на крупне промене у образовном систему, а **парцијалне** обухватају промене у настави.
- Опширну класификацију иновација која обухвата и образовни систем и рад у школама даје П. Мандић. Он разликује иновације као промене у: циљу васпитања, функцији школског система, садржајима наставног рада, функцији наставника, средствима рада, организацији, реализацији и евалуацији наставе.

ЗНАЧАЈ ИНОВАТИВНИ Х МЕТОДА НАСТАВЕ

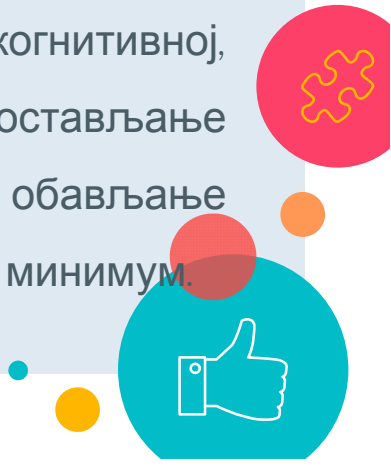

Структура послова у савременом свету интензивно расте у својој комплексности, добрим делом и развојем информационих технологија.

Послови постају све сложенији, до те мере да велики број задатака може да обави један човек. Осим тога, пословање се развија на глобалном нивоу, све је више послова који се обављају преко интернета за удаљене земље, развијају се модели електронског учења и студирања.

- Све ово захтева припрему ученика почев од најранијих разреда основне школе, па до факултета, и та припрема треба да створи младе људе са флексибилним начинима мишљења, креативним приступима решавању проблема, и са само-усмереним, компетентним, аутономним ставовима у приступу решавању проблема. У овоме, примена савремених наставних метода и информационих технологија заузима значајно место у савременом

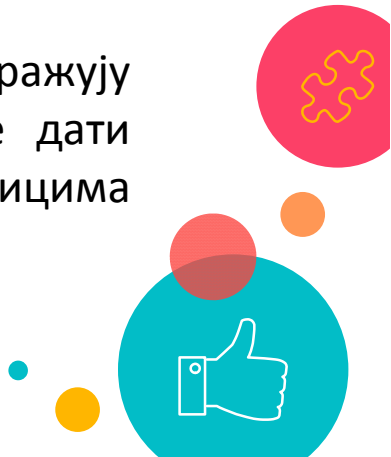
-
- Један од основних задатака савременог образовања јесте **учење усмерено на ученика**.
 - Са стране наставника ово подразумева да се фокус наставног процеса помера са наставника на ученика. Наставници постају они који усмеравају, надгледају и евентуално коригују процес учења, али сама активност се пребацује на ученике. У складу са општим захтевима који произилазе из Блумове таксономије, а тичу се развоја у когнитивној, афективној и психомоторној сфери, нагласак се ставља на постављање високих очекивања од ученика, максимизирање времена за обављање школских задатака и снижавање негативне афективности на минимум.
-

Да бисмо афекте одржавали позитивним, неопходно је *здатке учинити занимљивим, подстицати ученичко интересовање и, колико год је могуће, развијати унутрашње облике мотивације за учење*. У овом процесу долази и до развоја свести ученика о значају учења, о томе какву ће им добробит учење донети у животу и у којим ће све сферама професионалног, друштвеног и свакодневног живота стечена сазнања моћи да примене.

Још једна стратегија коју наставници користе како би формирали учеће окружење усмерено на ученика тиче се **учења заснованог на проблему**. Курикулум који садржи овакве задатке приближава ученицима проблеме са којима се сусрећу у свакодневном животу. У планирању овакве наставе и инструкција заснованих на њој форсира се учешће ученика у дискусијама у оквиру малих група (на супрот подучавању).

Ученици сами одређују теме које желе да истражују, сами истражују наставне материјале и ресурсе којима би могли да реше дати проблем. *Наставници су овде само водичи* који помажу ученицима да сами надгледају свој прогрес у решавању проблема.

ПРИМЕР ове стратегије можемо видети на пројекту рађеном у Чикагу са ученицима шестог разреда основне школе. Циљ пројекта је био укључивање ученика у истраживање узрока, манифестација, третмана и лечења здравствених проблема који су најзаступљенији у њиховој локалној заједници- конкретно астме. Ученици су учили како услови у том окружењу утичу на здравље становника и при том су размењивали своје разумевање тог проблема са другим ученицима. Пројекат је укључивао информације из различитих подручја- хигијене, математике, социјалних наука. Ученици су мерили квалитет ваздуха и тражили везе са случајевима астме. Ови ученици су учили да размишљају као научници користећи податке које су добијали, откривајући проблеме који треба да се реше, планирајући и изводећи студију заједно са другим ученицима и наставницима, размењујући своје закључке и открића са другима и процењујући свој рад и рад других ученика.

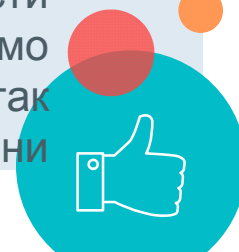
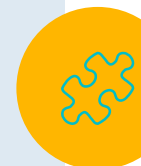
- Још једна стратегија јесте **учење путем открића** у коме ученици сами треба да разумеју проблем. Насупрот објашњавању информација од стране наставника, овде ученици сами долазе до схватања проблема. Пијаже је рекао ``Сваки пут кад дете подучавате нечему, ви га удаљавате од учења``. Овај облик наставе охрабрује ученике да сами мисле и откривају како се конструише знање. Да би подстакли учење путем открића, наставници треба да задају стимулишуће активности које провоцирају природну радозналост, али и личним примером који показује и њихову личну радозналост и дубоко интересовање за необичне путеве долажења до решења. Тада наставник постаје само онај ко ће одговарати на питања до којих ученици сами долазе. Оваква настава је превасходно погодна у настави природних наука.
- У школи се, ипак , углавном не примењује чисто учење открићем које укључује мало инструкција или их потпуно искључује. Овде се углавном ради о **вођеном учењу открићем** у коме се ученици подстрекавају да сами конструишу своје разумевање проблема, али уз помоћ наставника који предлаже питања и правце ка решењу.

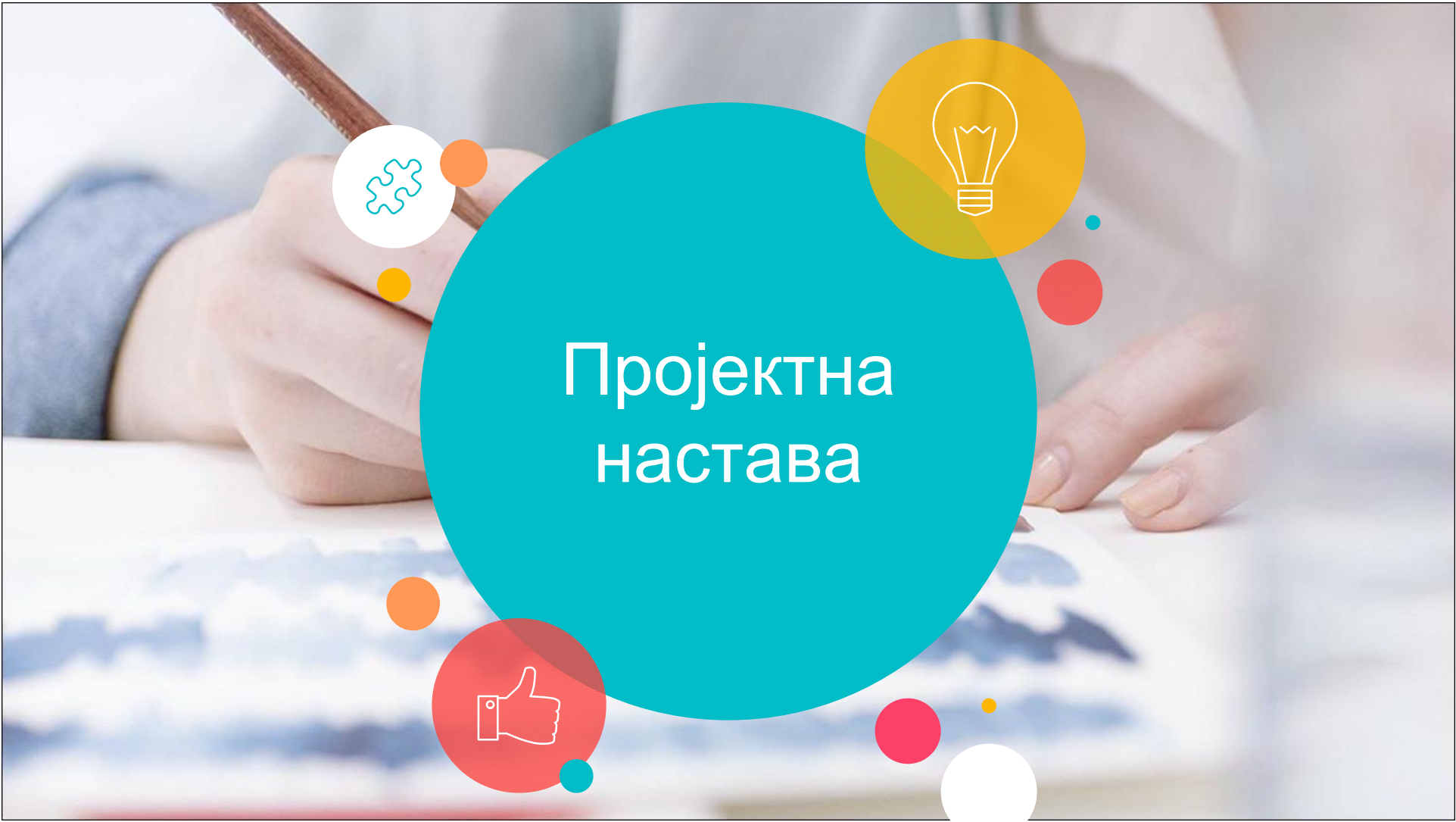
- Друга стратегија тиче се **есенцијалних питања** која задиру у срж курикулума и тичу се најважнијих ствари за које наставник мисли да ученици треба да их знају. Оваква питања наводе ученике да мисле и мотивишу њихову радозналост и креативност. Нпр., питање из историје ``какве су последице Другог светског рата-?`` може провоцирати друго питање ``Да ли Светски рат још увек траје?``.
- ПРИМЕР: Наставник може после свог предавања закључити како ``На основу реченог ви треба да разумете да и ви имате личну одговорност за заједницу``. Али, много ефективније ће бити и ученици ће испољити више ентузијазма ако је час заснован на анализи базираној на питању ``Како моја заједница утиче на мој живот?``.
- Или, на питање ``Шта лети?`` ученици ће наводити птице, инсекте, ракете, авионе итд., све до генерализација како лети време или идеје. Следећа питања могу се тичати тога ``Зашто ствари у природи лете?``, ``Како лет утиче на људе?`` или ``Каква је будућност летења?``. Овакве технике провоцирају флуентност идеја и развој креативности.

○Применом ових стратегија укључених у савремене наставне методе, ученицима се омогућава да **искусе осећај властитог успеха**, што развија орјентацију овладавања, насупротив орјентацији беспомоћности.

○Давањем ученицима могућности да сами учествују у одабиру тема, задатака, дидактичких материјала итд., ученици развијају осећај властите контроле над процесом учења чиме учење постаје **саморегулисано и самоусмеравано** уз потенцијал за развој осећања самоефикасности. Осим тога, учешће у разним интерактивним облицима наставе повећава потенцијал за развој спремности за учешће у тимском раду, који у условима данашње сложености радних задатака постаје императив. Овде морамо имати у виду да читав образовни систем има задатак да припреми ученика за будући професионални живот.

The background of the slide is a blurred photograph of a person's hands. One hand is holding a wooden pencil, poised to draw on a white sheet of paper. The other hand is resting on the paper. The paper has some faint blue ink markings. Overlaid on this background is a large, solid teal circle in the center. Inside this circle, the text 'Проектна настава' is written in white. Surrounding the central circle are several smaller, semi-transparent circles in various colors (yellow, orange, red, white). Some of these circles contain white line-art icons: a puzzle piece, a lightbulb, and a thumbs-up gesture. There are also several small, solid-colored dots scattered around the central circle.

Проектна настава

- Настава утемељена на изради пројеката појавила се почетком 20. века као реакција на вербализам и догматику који су дуго владали у школама под утицајем идеја Јохана Фридриха Хербарта. Утемљивач и зачетник ове врсте наставе је амерички филозоф и педагог Џон Дјуи.
- Сматрао је да знање није чиста теорија, него моћ која се не сме користити ради владавине над људима већ над природом и да мора бити у функцији друштвеног напретка. Био је противник васпитања и образовања које шематизује личност ученика, а тражио је да школа доприноси развоју потенцијала којима ученик располаже. Најбоље је оно образовање у којем ученик учи кроз рад, које припрема за успешан сусрет са стварношћу. Школа треба да варира степен сложености задатака које поставља пред ученика.

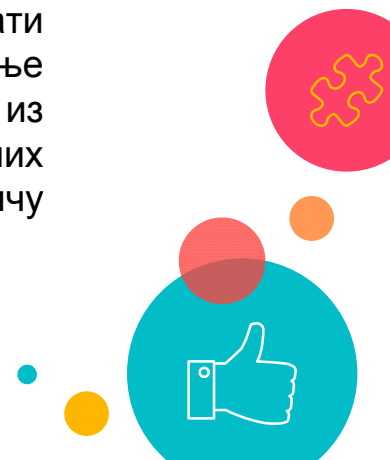
Основна полазишта утемељивача пројектне наставе могу се исказати у неколико ставова:

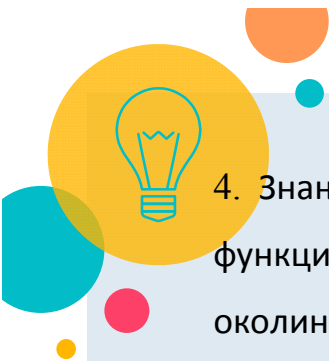
1. Настава у школама треба да буде заснована на потребама друштvenог окружења и на интересовањима и мисaоним могућностима ученика.

2. Школа заснована на концепцији преношења знања успорава развој ученика. Далеко је делотворније образовно-васпитни процес темељити на активности ученика јер то убрзава њихов интелектуални развој и припрема их за практично деловање.

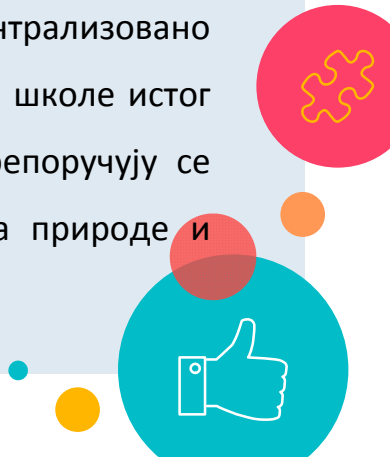
3. Ученицима треба давати задатке који захтевају знање интегралног карактера из различитих предметних области и који их подстичу на истраживачки приступ.

4. Знања ученика морају да имају практичну применљивост и вредност, треба да буду у функцији побољшања животних услова и решавања конкретних проблема (на пример, како околину школе учинити хуманијом и лепшом, шта учинити да оближњи парк буде леп и чист преко целе године, како се повезати са заинтересованим организацијама да би се тај циљ остварио).

5. Наставни програм не треба да прописује држава и он не треба да буде исти за све школе и ученике. Садржаје треба да бира наставник на основу интересовања, могућности и потреба самих ученика. То значи да, према овом концепту, не долази у обзир централизовано доношење наставних планова и програма који би били једнако обавезни за све школе истог типа у држави. Искључује се подела на наставне предмете, а уместо ње препоручују се различити пројекти којима треба да буду обухваћена сва значајнија питања природе и друштва. (Вилотијевић и Вилотијевић, 2015)

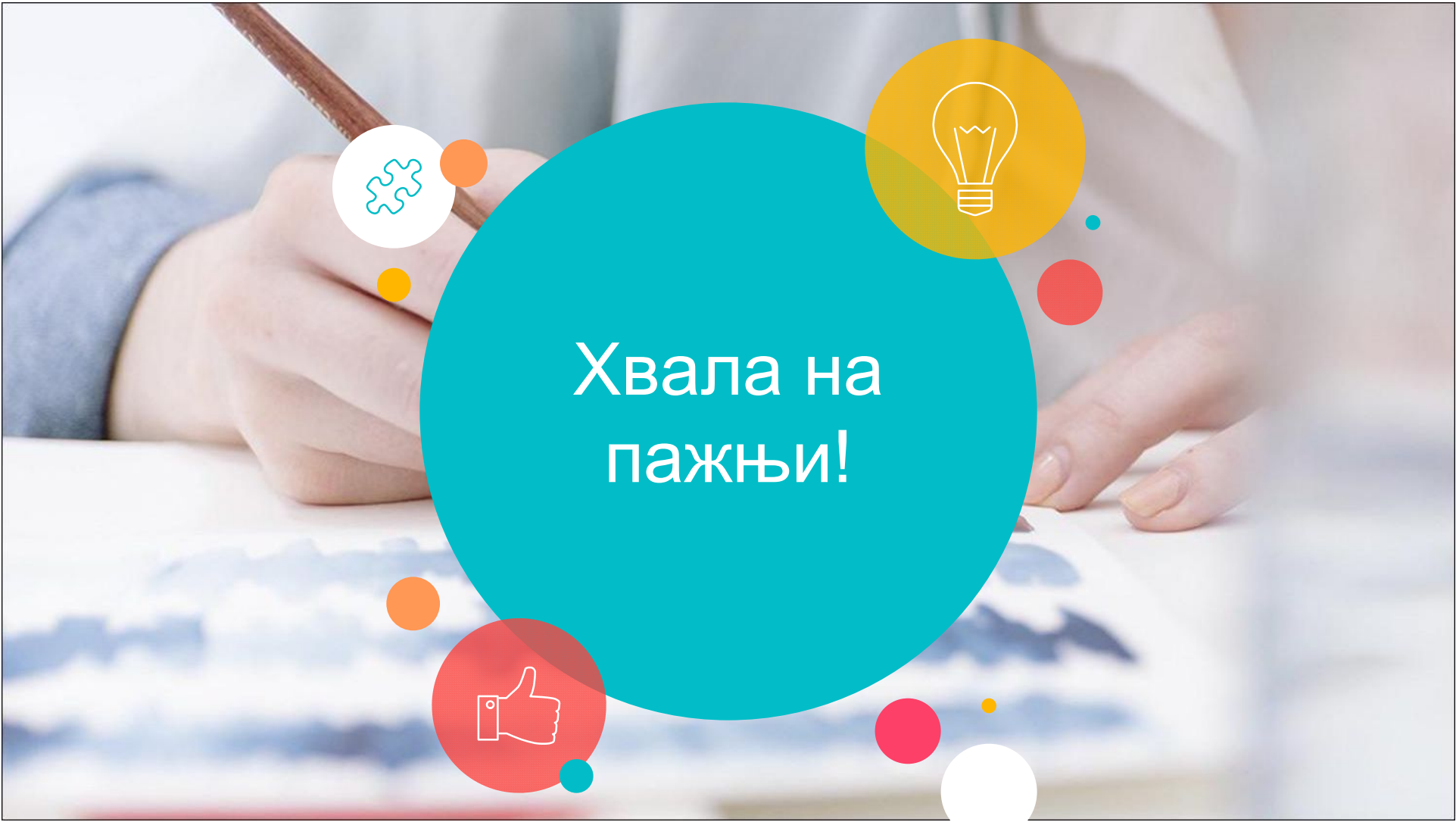

У традиционалној школској настави ученик је у положају да слуша, памти, препознаје, уочава и репродукује. Интензивна савремена проблемска настава, пројектно организована, доводи ученика у положај проактивног комуникатора што од њега захтева да гледано види, да слушано чује, а праћено доживљава, тј. да оствари неопходну вишедимензионалност људске комуникације. Овакав положај ученика у настави наглашено омогућава бржи и целовитији индивидуални развој личности, али и оне димензије социјалног развоја личности које су неопходне у тимском раду, те у упућивању ученика у тајне експерименталног рада.

- Пројектна настава је усмерена на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу, тако и у процесу учења. Кроз овакав начин рада ће се развијати међупредметне компетенције које су експлицитно дефинисане у новом закону и у које, између осталих, спадају тимски рад, решавање проблема, сарадња, предузетништво. (Ристановић, 2015:47).
- Ова настава се не оцењује, али се учешће ученика прати и вреднује у циљу стварања опште слике о њиховим постигнућима, посебно се прати напредовање ученика у способности сарадње са другим ђацима, поштовања договореног, као и коришћења различитих извора информација и употребе информационо-комуникационих технологија. Искуства показују да се укључивањем ученика у пројектну наставу унапређује њихово постигнуће у конкретним наставним предметима: боље разумеју, мотивисанији су за рад и истраживање, повезују ствари, примењују научено...

Хвала на
пажњи!

